

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026-2030

Kh 24.11.2025

174/02.02.00/2025

Valmistelija

Kunnanjohtaja Juho Niemelä
Hallintojohtaja Jukka-Pekka Lätti

KuntaL 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi aiottu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloushoidossa on noudatettava talousarviota.

Talousarvio jakaantuu seuraaviin osiin:

Käyttötalousosa

- Määrärahat ja tuloarviot on otettu talousarvioon sitoviksi nettoperiaatteen mukaan sisäiset määrärahat ja tuloerät mukaan lukien. Valtuustoon nähden sitovana tasona on hallintosäännön mukainen osastojako: hallinto, lomatoimi, tekninen ja sivistys.

- Kaikki sitovuustason ylittävät määrärahamuutokset on käsiteltävä kunnanvaltuustossa. Osastopäälliköt päättävät tammikuun loppuun mennessä viranhaltijapäätöksellä osastonsa määrärahankäytöstä käyttösuunnitelmassa. Käyttösuunnitelmassa määrärahat ja tuloarviot jaetaan tulosalueille ja tulosyksiköille. Käyttösuunnitelma on esitettävä

tiedoksi kunnanhallitukselle liitteineen.

- Valtuustoon nähden sitovat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet on kirjattu talousarvioon osastoittain.
- Osastoa sitovat tulosalue- ja tulosityksikkötason tavoitteet, tuodaan tiedoksi valtuustolle.
- Sisäisten erien käsittely; sisäinen laskutusta varten on määritelty erikseen taksahinnoittelu sellaisten kustannusten osalta, joihin osasto voi itse vaikuttaa. Hallinnollisten yleiskustannusten laskutus kohdistetaan palvelujen käyttäjille käytön perusteella tmv. kustannusten vyörytysperiaatteella.

Tuloslaskelmaosa

- Koostuu käyttötalousmenojen ja tulojen erotuksesta, valtionosuuksista, verotuloarvioista ja yleisistä rahoitustuloista ja -menoista sekä käyttöomaisuuden poistoista.
- Talousarviovuoden 2026 kunnallisveroprosentti ja kiinteistöveroprosentit on päätetty kunnanvaltuustossa 10.11.2025.

Investointiosa

- Investointiosan määrärahat, tulo- ja menoarviot koostuvat aktivoitavaan käyttöomaisuuteen kuuluvista rakennushankkeista sekä yli 8.400 euron ylittävistä kalustohankkeista.
- Määrärahat ovat sitovia hankeryhmittäin valtuustotasolla.
- Hankekohtainen määräraha on sitova osastotasolla, muutoksesta on osastopäällikön tehtävä viranhaltijapäätös, joka tuodaan tiedoksi kunnanhallitukselle.
- Investointimäärärahan käyttötarkoituksen muutos on tuotava erikseen kunnanvaltuuston käsittelyyn.

Rahoitusosa

- Sitovuustaso on antolainat ja talousarviolainakannan muutokset.

Hallintokunnat ja tytäryhteisöt ovat valmistelleet ehdotuksensa esitykseksi talousarvioksi vuodelle 2026 sisältäen taloussuunnitelman vuosille 2026 – 2030.

Osastot ovat valmistelleet talousarvioesityksen kunnanhallituksen antaman ohjauksen perusteella (Kh 15.9.2025 § 200, 3.11.2025 § 235).
Sivistyslautakunta on käsitellyt sivistysosaston talousarvion kokouksessaan 18.11.2025 § 78.

Esitys kunnan talousarvioksi toimitetaan esityslistan oheismateriaalina ja siihen sisältyvät seuraavat osastokohtaisesti sitovat nettomäärärahat:

Toimintatuottojen ja -kulujen erotus ennen poistoja

- Hallinto-osasto: -1 642 933 e
- Lomatoimen osasto: 0 e
- Tekninen osasto: -287 377 e
- Sivistysosasto: -8 597 029 e
- Toimintakate: -10 527 340 e

Esittelijä

Kunnanjohtaja Niemelä Juho

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää: 1. merkitä tiedoksi sivistyslautakunnan esityksen sivistysosaston talousarvioksi vuodelle 2026, 2. valtuuttaa kunnanjohtajan ja hallintojohtajan tekemään teknisluontoisia korjauksia talousarviokirjaan tarvittaessa, 3. esittää kunnanvaltuustolle vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026 - 2030 taloussuunnitelman hyväksymistä siten, että talousarvion valtuustoon nähden sitovaksi tasoksi otetaan hallintosäännön mukaisten osastojen ulkoisten ja sisäisten määrärahojen ja tuloarvioiden erotukseksi muodostuneet nettosummat ja investointiosan sitovuustasoksi investointimäärärahat hankeryhmittäin.

Päätös